

TIETOKIRJAT

Dorn, Heike: Maailman koirat ihmisen ystävinä ja apureina

Kirja valottaa paitsi koiran evoluutiohistoriaa myös oleellista osaa ihmisen kulttuurihistoriaa. Miten ihminen on hyötynyt koirasta ja päinvastoin? Mikä on koiran asema eri kulttuureissa?

Haapavaara, Heikki: Koillisväylä

Vaikuttava ja perinpohjainen selonteko kulkureitistä, joka avaa suuret ja merkittävät taloudelliset mahdollisuudet. Kirjassa on hienot valokuvat.

Keinänen, Minna, Nyman, Harri: Kissojen Suomi

Kissa on ollut kautta aikojen arvoituksellinen. Saapuiko ensimmäinen kissa Suomeen viikinkien matkassa? Miksi mustaa kissaa pelätään ja pörröistä kotikissaa rakastetaan? Kirjan sivuilla kissat tassuttelevat historian hämäristä kansanperinteen kautta nykyajan lemmikkielämään. Maatiaiskissa, joka piti ihmiset leivässä jahtaamalla hiiret pois vilja-aitoista.

Kejonen, Aimo: Kansantarinat

Kirjassa esitellään suomalaisia kansantarinoita ja niiden tapahtumapaikkoja. Oppaaseen on valittu sata tarinaa historian hämäristä ja nykypäivästä, maaseudulta että kaupungeista: Kaasilansalmen aarre, Kalpan kirkko, Kaivopuiston surffaaja...

Myron, Vicki: Kirjastokissa

Koskettava tarina kissayksilöstä nimeltä Dewey Readmore Books. Kissa löytyy kirjaston palautuslaatikosta – ja muuttaa kirjaston ja koko kaupungin elämän. Kirjastokissa todistaa, että yksi eläin voi todella vaikuttaa ihmisten elämään.

Neuvonen, Veikko (toim) Luontoilta : mielenkiintoisimmat luontohavainnot selityksineen

Rönkä, Helena: Viikon luontokysymys : tietoja ja tilannekuvia lähiluonnosta

Seurasaari – Puisto meren syleilyssä

Ensimmäinen teos, jossa saari esitellään kattavasti näyttävien valokuvien ja asiantuntijoiden kirjoittamien artikkelien opastuksella. **Similä, Markus: Varttuneet vaikuttajat : kokemusta ja karismaa**

Kirjassa esitellään suomalaisten tuntemia ja rakastamia pitkän työuran tehneitä merkkihenkilöitä Suomesta ja ulkomailta. Moniin heistä liittyy kirjoittajan omakohtaisia muistoja ja kohtaamisia.

Vuoden luontokuvat

Eri vuosien parhaat luontokuvat Suomessa

Vilkuna, Kustaa: Vuotuinen ajantieto

Vanhat merkkipäivät sekä kansainomainen talous- ja sääkalenteri enteineen

Matkakertomukset

Christie, Agatha: Grand tour : matkalla maailman ympäri

Sisältää otteita tekijän omaelämäkerrasta Vanha hyvä aikani.

Heyerdahl, Thor: Kon-Tiki: lautalla yli Tyynenmeren

Kon-Tiki oli norjalaisen tutkimusmatkailijan ja kirjailijan Thor Heyerdahlin alus hänen vuoden 1947 tutkimusmatkallaan.

Hämeen-Anttila, Virpi: Minun Intiani : matkoja värin, tuoksujen ja vastakohtien maassa

Kulttuuria, historiaa, mielenmaisemia - tervetuloa kaukaiseen, kiehtovaan Intiaan! Intiassa kaikki on käsittämättömän suurta ja ristiriitaista.

Matkanovelleja- Novelli palaa! (toim. Katja kettu)

22 kirjailijan teksteistä suosituin kohde on juna. Kokonaisuus vaikuttaa ehyeltä joskin sisällöllisesti ja rakenteellisilta taitoskohtiltaan tasaiselta ja vähemmän syvälliseltä.

Meretniemi, Riikka ja Tuomo: Matka kotina - lapsiperheen elämää purjeveneessä

Kirja raottaa Meretniemen perheen elämää meren ehdoilla: Millaista on jättää kaikki tuttu taakse ja lähteä tuntemattomaan? Millaista on asua kolmen lapsen kanssa purjeveneessä?

Petäistö, Helena: Aamiainen Cocon kanssa ja muita elämyksiä Euroopassa

22 Euroopan kaupunkia Helena Petäistön opastuksella: Amsterdam, Ateena, Barcelona, Berliini, Bryssel, Dublin, Edinburg, Frankfurt, Geneve, Hampuri, Kööpenhamina, Lissabon, Lontoo, Luxemburg, Lyon, Madrid, Milano, Pariisi, Rooma, Strasbourg, Wien, Zürich.

Piha, Kirsi: Medicien naapurissa – Pieni kirja Italiasta

Medicien naapurissa tuo vähän Italiaa, oliiveja ja Vespoja elämään. Jokaisessa maassa on jotain hyvää ja huonoa ja Medicien naapurissa tuo hymyn huulille ja hyvän mielen – joskus muuta ei tarvitsekaan.

Salminen, Jukka: Polkupyörällä maailman ympäri

Päähänpistosta alkanut uskomaton pyörämatka kuljetti Jukka Salmisen viiden maanosan halki.

Selin, Jaakko: Jaakon matkassa

Tv:stä tunnettu maailmanmatkaaja Jaakko Selin vie lukijat nyt kiehtovalle nojatuolimatkalle ristiin rastiin maailmaa! Värikäs reissukertomus kulkee vuodesta 1983 tähän päivään asti ja kuvaa niin elävää lähihistoriaa, maailman suuria mullistuksia kuin henkilökohtaisia pieniä onnenhetkiäkin.

Tuuri, Antti: Matkoilla Euroopassa

Antti Tuuri muistelee tekemiään matkoja Italiassa, Islannissa, Norjassa, Venäjällä ja Keski-Euroopassa. Tuuri on matkustellut paljon kahden eri vaimonsa kanssa, lisäksi teos sisältää muistelmapätkiä kirjailijan työhön liittyvistä matkoista muun muassa edesmenneen Bo Carpelanin kanssa.

Waltari, Mika: Lähdin Istanbuliin

Lähdin Istanbuliin on hieno sodanjälkeistä Eurooppaa kuvaava teos. Mika Waltari kirjoittaa teoksessa matkasta, jonka teki Sinuhe egyptiläisen ilmestyttyä hakeakseen aineksia seuraavia historiallisia romaanejaan varten.

Vekkelinen, Jäppinen: Tätinä taipaleella - erilainen vaellus Santiago de Compostelaan

Kahden toimittajan tosikertomus vaellusklassikko Pyhän Jaakobin tieltä. Kirja etenee päiväkirjanomaisesti kertojien vuorotellessa tiuhaan tahtiin.

Westö, Kjell: Halkeamia: valikoituja tekstejä 1986-2011

Kjell Westön intohimona on aika, tapahtumat ja ilmiöt ennen ja nyt. Vilpittömät ja joskus ironiset näkemykset ilahduttavat. Kjell Westö paljastaa sumeilematta maailmankuvansa.

Villa, Kyllikki: Vanhan rouvan lokikirja

Kyllikki Villa vie lukijansa rahtilaivan keinuvaan aikaan ja tilaan, jossa viikonpäivät sekoittuvat, lastaamisaiakataulut venyvät ja ainoa varma asia on se, että sunnuntaisin on tarjolla kanaa. Neljän kuukauden mittainen merimatka on extreme-elämys, muttei samassa mielessä kuin fyysisiä ääri rajoja venyttävät seikkailulajit.

Virtanen, Rauli: Reissukirja: matkalla kaikissa maailman maissa

Konkaritoimittajan matkaelämäkerta on täynnä juttuja ja kokemuksia viideltä vuosikymmeneltä maailman jokaisesta kolkasta sissien leiritulilta suurkaupunkien sokkeloihin.

Kansanperinne ja paikallishistoriat

Egerkrans, Johan: Pohjoismaiset taruolennot

Hienosti kuvitettu isohko kirja, jossa esitellään melkoinen kirjo taruolentoja: metsänhaltijoita, Näkin ja muita veden olentoja, kalmanhenkiä, peikkoja...

Hesarin kulmilla 50-luvun Kalliossa : (toimittanut Juhani Styrman)

Kunnianosoitus vanhoille Kallion kulmille. Helsingin Kallio, entinen työläiskaupunginosa itäisessä kantakaupungissa Pitkäsillan takana on lukemattomien tarinoiden kaupunginosa. Tässä teoksessa lähdetään liikkeelle 1950-luvun Kalliosta ja jatketaan siitä matkaa kauemmas Hesarin kulmien historiaan. Sisältää piirroksia ja runoja, jotka elävöittävät tekstejä.

Kaipausta Karjalaan : matkoja kotiseudulle : (toimittanut Liisa Lehto)

Tässä teoksessa äänen saavat eri-ikäiset Karjalan-kävijät ja karjalaisten jälkeläiset. Kirjoittajien kokemuksissa sekoittuvat suru, ilo, katkeruus ja anteeksianto. Runsaasti kuvitettu teos tarjoaa koskettavan näkymän karjalaisten tuntoihin, suomalaisuuden haavakohtiin ja julkikertomattomaan Suomen historiaan. Lyhyitä kertomuksia.

Kantanen Pekka : Aikamatka Viipuriin

Kirjaan on kerätty kuvapareja, joista toinen kuva on jopa sata vuotta vanha postikortti ja toinen samasta paikasta otettu kuva nykyisestä Viipurista. Kuvatekstissä kerrotaan paikan historiasta tai rakennuksista. Kiinnostava muistelumatka menneeseen ja kurkistus nykyaikaan.

Kiviniemi, Eero: Suomalaisten etunimet

Suomalaisten sadan viime vuoden aikana käyttämä etunimistö

Mikkonen, Pirjo, Paikkala, Sirkka: Sukunimet

Mistä päin Suomea ja miltä ajalta sukunimesi on peräisin? Mikä on sen alkuperäinen sisältö, millaisia rinnakkaismuotoja siitä on, ja kuinka yleinen se on? Kuinka suomalainen identiteetti ilmenee nimissämme?

Naisten Helsinki : kulttuurihistoriallinen opas : (toimittanut Biström Anna etc.)

Kirjan kirjoittajat ovat eri alojen asiantuntijoita, jotka kirjoittavat Helsingistä oman erikoisalansa näkökulmasta. Aiheita ovat mm. lähiöiden suunnittelu ja perhe-elämän muutos, helsinkiläiset taiteilijanaiset, Pirkko Saision ja Tarja Halosen Kallio, kaupunkipolkipyöräily, kaupunginosat, työolot, koulutus, naiset politiikassa jne. Paljon valokuvia.

Partanen Eino : Kävelyretkiä 1930-luvun Viipurissa : Eino Partasen valokuvia

Teoksen hienoissa suurissa mustavalkoisissa valokuvissa avautuu kiehtovia näkymiä suomalaisen Viipurin kaduille ja kadonneen karjalaiskaupungin ainutlaatuisen miljööseen 1930-luvulla. Teksteissä kerrotaan taustatietoja kuvien kaupungista.

Paunonen Marjatta ja Heikki : Stadin mestat osa 3 : Stadin kartsoja dallattiin

Kirja kertoo lapsuuden ja nuoruuden kokemuksista 1950-60-lukujen Helsingissä. Tekstit koostuvat erilaisista muistikuvista, kokemuksista ja elämyksistä ympäri Helsinkiä. Samalla se on kertomus Helsingin asteittaisesta kasvusta ydinkeskustan alueelta kaupungin reunoille nousseisiin lähiöihin. Kirja herättää muistelemaan itselle tärkeitä paikkoja, stadin slangia unohtamatta. Lyhyitä tarinoita.

Viipurilainen kertoo viipurilaiselle : (toimittanut Pentti Rousku)

Viipuri-Yhdistyksen keräämiä kirjoituksia Viipurista. Lyhyitä aikalaisten kertomuksia, muisteloita, faktatietoa ajalta ennen sotia. Sisältää valokuvia. Nostalgiamatka menneeseen, kadotettuun.

Elämäkertoja

Jansson Tove : Kuvanveistäjän tytär

Tove Jansson kuvailee muistelmassa lapsuuttaan hurmaavasti. Tarinoiden ympäristönä on milloin isän taiteilija-ateljee 20-luvun Katajanokalla, milloin kesäinen Pellinki, meren lahdet ja poukamat. Kirjassa lomittuvat lapsen arkipäivän tyyni realismi, idylli ja satu, sekä Toven mahtava mielikuvitus. On tärkeää ylläpitää lapsenmieltä aikuisenakin.

Kauaksi kotoa : muutoksen sukupolvi kertoo : (toimittaneet Anja Salokannel ja Kaija Valkonen)

Suurten ikäluokkien elinaikana Suomi on muuttunut enemmän kuin ehkä koskaan. Tilastot kertovat maaltamuutosta, vaurastumisesta, kansainvälistymisestä ja koulutuksesta. On aika katsoa, miten yksittäiset ihmiset ovat kokeneet muutoksen, mistä on lähdetty, mihin tultu. Teoksen kirjoittajat, suurten ikäluokkien edustajat ovat tehneet pitkän harppauksen syntysijoiltaan.

Kylänpää Riitta : Nyt vasta näen

Iskelmälaulaja Annikki Tähti, vuorineuvos Tauno Matomäki, rauhankasvattaja Helena Kekkonen ja yksitoista muuta merkittävän uran tehnyttä suomalaista kertoo elämänsä tärkeistä käännekohtista. Kun ikää on yli 70 vuotta, elämänkaaresta alkavat erottua valaistumisen hetket. Syvähaastatteluihin perustuvat tarinat vievät isojen asioiden äärelle ja saavat lukijan pohtimaan myös omia valintojaan.

Pöysti Lasse : Lassen oppivuodet / Jalat maahan / Lainatakki / Pallo maton alla

Rakastettu näyttelijä kertoo niin lapsuudestaan 30-luvun Sortavalassa ja Laatokalla kuin urastaan Suomisen Ollina. Pöysti avioituu Birgitta Ulfssonin kanssa, debytoi elokuvaohjaajana ja kokee näyttelijäkriisin. Lilla Teaternista löytyy uusi tekemisen into. Pöysti ryhtyy teatteriohjaajaksi ja muuttaa ensin Tampereelle ja sitten Tukholmaan. Veri vetää kuitenkin takaisin näyttämölle suuriin rooleihin. Pöysti kertoo myös elämästään Pariisissa.

Rantanen Leena : Avioliittoon ranskalaisittain ja muita kertomuksia Pariisista

Kirja sisältää hykerryttäviä, sinne tänne polveilevia kertomuksia ranskalaisesta kerrostalomeiningistä, järkyttävästä byrokatiasta, puistojen historiasta ja kahviloista.

Similä Markus : Pienet suuret suomalaiset : millaisia he olivat lapsina ja nuorina?

Kiinnostavia lyhyitä tarinoita kuuluisista suurmiehistä ja -naisista lapsina. Kiinnostiko musiikki Sibeliusta pienestä pitäen, oliko Mannerheim kuriton vai kuuliainen poika? Vaatimattomistakin oloista suuret suomalaiset ovat ponnistaneet eteenpäin elämässä. Runsaasti kuvitusta.

Musiikkielämäkerrat, kirja + levy

Erola Lasse : Rakkauden sävel (suomalaisia naistähtiä)

Rakkauden sävel esittelee kaksikymmentä suomalaista 1950- ja 1960-luvun naistähteä iskelmän kulta-ajalta. Mukana ovat muun muassa Brita Koivunen, Laila Kinnunen, Annikki Tähti ja Eila Pellinen, Tamara Lund.

Oheen **Annikki Tähti : 20 suosikkia : Muistatko Monrepos´n**

Henriksson Laura : Aivan kuin mainingit sois: Juha Vainion laulujen äärellä

Näkemyksellinen ja avartava henkilökuva Juha Vainiosta lauluntekijänä. Koko kansan rakastama Juha Vainio sanoitti yli kaksituhatta laulua, joista huomattavan monet ovat vakiintuneet kestopuosikeiksi. Omaperäiset ja hauskat laulut kuvaavat suomalaista ihmistä aidoimmillaan.

Tämän kirjan oheen voisi ottaa kuunneltavaksi vaikka jonkun Juha Vainion cd-levyn, josta löytyy kaikille tuttuja kappaleita, esimerkiksi **30 suosikkia / Juha Vainio / Warner Music Finland, 2010**

Mustonen Pertti : Köyhä laulaja ja laulajan poika : Henry Theelin elämää duurissa ja mollissa

Yksi Suomen suosituimpia viihdelaulajia Henry Theel syntyi Suomen itsenäistymisen vuonna 1917. Hän rakasti suuria tenoreita ja unelmoi Jussi Björlingin, Caruson, Giglin ja Mario Lanzas äänistä. Laulaminen oli Henrylle pelkkä harrastus, kunnes esiintyminen asemiesillassa Helsingin Messuhallissa vuonna 1942 teki hänestä hetkessä kansan suosikin. Toivo Kärki sävelsi ja Henry lauloi unohtumattomia kappaleitaan, Liljankukasta Tiritombaaniin.

Oheen kuunneltavaksi esim. **Theel Henry : 20 suosikkia : Liljankukka**

Nyberg Hannu : Olavi Virta : hurmiosta turmioon

Kirjassa kuuluisan laulajatähden julkinen ja salattu elämä heräävät eloon. Virta oli kunnianhimoinen taiteilija, bisnesmies ja hunsvotti. Värikkäissä tarinoissa esiintyvät niin menneiden aikojen julkkikset kuin manttelinperijät Eino Grönistä Reijo Taipaleeseen. (kuvia)

Oheen kuunneltavaksi esim. Virran **levy, josta löytyy Virran klassikkosävelmiä**

Tapio Rautavaara - kulkurin taival [kirjoittajat: Peter von Bagh et. al...]

Monipuolinen taiteilija, olympiavoittaja ja filmitähti oli myös unohtumaton musiikintekijä ja laulaja. Kirjaan on koottu Tapio Rautavaaran kaikki levytykset. Myös levyjen taustaa avataan kiinnostavasti. Nostalginen aikamatka suomalaisen viihdemusiikin juurille. Tämä teos on saanut kiittävästä palautetta hoitokodissa asuvilta vanhuksilta, ja sitä voi suositella ääneen luettavaksi. Oheisaineistoksi sopivat **Rautavaaran levytykset**

Salmi Janne : Vanha rokkistara : Jussi Raittisen ja the boys -yhtyeen tarina 1977-2014

Raittinen on antanut kasvot suomalaiselle rockmusiikille. Aikalaishaastattelujen, anekdoottien ja kuvituksen kautta piirtyy kuva sekä Raittisesta että Suomi-rockin vaiherikkaista vuosikymmenistä. (kuvia)

Oheen **Jussi Raittinen : Rockin 50 tai 20 suosikkia : Metsämökin tonttu**

Salmi Vexi : Kari Tapio : Olen suomalainen

Kari Tapion vaiherikas elämä Suonenjoelta estradien supertähdeksi.

Oheen **Kari Tapio : 20 suosikkia**

Saijonmaa Arja : Nuori alaston nainen : Mikis ja minä

Kirja on kipeä, humoristinen ja henkilökohtainen kuvaus vuodesta, jolloin Arja kohtasi sekä taiteilijanuransa että elämänfilosofiansa mullistaneen miehen. Hänen kasvutarinansa kautta aukeaa myös kuokuva 1970-luku. (kuvia)

Oheen **Arja Saijonmaa & Mikis Theodorakis : Jokainen arkiamu, kootut levytykset 1972-1979**

Sutinen Ville : Värssyjä sieltä ja täältä : Hiski Salomaan elämä ja laulut

Hiski Salomaa, suomalainen kuplettisankari, työväenmies ja Ameriikan-matkaaja, tunnetaan ennen kaikkea monista rakastetuista, elämänmakuisista lauluistaan, kuten Lännen lokari, Tiskarin polkka, Savonpojan Amerikkaan tulo. Salomaan elämä itsessään muodosti kiehtovan tarinan köyhästä pojasta, joka lähti pienestä eteläsavolaisesta Kangasniemen kunnasta kohti suurta tuntematonta.

Oheen **Hiski Salomaa : Kootut teokset 1927-1931**

Tikka Marko : Tanssiorkesteri Dallapé : suomijatsin legenda 1925-2010

Legendaarisen orkesterin historiikki. Martti Jäppilän 1925 perustama Dallapé on kevyen musiikin edelläkävijä Suomessa. Dallapé teki orkesterina ensimmäisen levytyssopimuksen Suomessa, aloitti ensimmäisenä koko maan kattavat kiertueet ja ryhtyi ensimmäisenä kustantamaan kevyen musiikin nuottivihkoja. (kuvia)

Oheen kuunneltavaksi esim. **Dallapé orkesteri, levytyksiä vuosilta 1929->**

Warsell Sakari : Noiduttu Hanuri (Lasse Pihlajamaa)

Kirjassa avataan Lasse Pihlajamaan vaiheikas elämäntarina. Hänen lisäksi harmonikkataiteilijat Matti Rantanen sekä edesmennyt tanskalainen Mogens Ellegard kuvaavat värikkäästi Pihlajamaan persoonaa taiteilijana, ystävänä, opettajana ja säveltäjänä. (kuvia)

Oheen **Lasse Pihlajamaa : 20 suosikkia, nuoruusmuistoja**

Wuori-Tabermann Tuija, Taberman Tommy : Lailan laulu (Laila Kinnunen)

Miten ainutlaatuisesta Laila Kinnusesta tuli juuri se Laila, joka elää väkevästi kansakunnan muistissa. Kirjassa kerrotaan Laila Kinnusen uran huippuhetkistä 1956-1966. (kuvia)

Oheen esim. **Laila Kinnunen, levytyksiä vuosilta 1957-59**